ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ସି ସଂଖ୍ୟା 1483 / 2023</u>

(ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 482 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ) ।

ସୁଶାନ୍ତ କୁମାର ସାମନ୍ତରାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ …. ***ଆବେଦନକାରୀମାନେ***

- ବନାମ -

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ) …. ***ପ୍ରତିପକ୍ଷ***

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ***ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଚ୍.କେ. ମୁଣ୍ଡ, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା***

ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ : ***ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏନ୍. ମହାରଣା, ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ)***

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

ପୀଠାସୀନ:
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭି. ନରସିଂହ

<u>ଶୁଣାଣି ତାରିଖ : 23.08.2023</u>
<u>ରାୟ ତାରିଖ : 18.12.2023</u>

<u>ଭି. ନରସିଂହ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି</u>

ସିଆର୍.ପି.ସିର ଧାରା 482 ଅଧୀନରେ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଜିଆର ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 21 / 2021 (V)ରେ ବିଜ୍ଞ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ, ଭବାନୀପାଟଣାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ 20.03.2023 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏ ବି ଏଲ୍ ଏ ପି ଏଲ୍ ସଂଖ୍ୟା 16694 ଏବଂ 16666 / 2021ରେ 24.01.2022 ତାରିଖର ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମଧ୍ୟ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

1. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଗଲା ।

2. ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଚିତ୍ ଥିବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି;

"………ଯେ 15.12.2021ରେ, ପି.ସି. ଅଧିନିୟମ 1988ର 13(1)(c) ସହ ପଠିତ ଧାରା 13(2) ଏବଂ କୋରାପୁଟ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପି.ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 27 / 2021 ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 409/468/471/477-A/120-B ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧର କରଣକୁ ଅଭିଯୋଗ କରି ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତିନି ଜଣଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସଂଲଗ୍ନକ-1 ମାଧ୍ୟମରେ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ, ଭବାନୀପାଟଣାଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜି.ଆର. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 21/2021(v) ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ସେମାନେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ବିଭାଗର କିଛି ଅଧସ୍ତନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ଅପରାଧିକ ଷଡଯନ୍ତ୍ର କରି 23,63,940/- ଟଙ୍କାର ଆତ୍ମସାତ କରି ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ ହାନି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲେ ଏବଂ କେତେକ ସରକାରୀ ଦସ୍ତାବିଜର ଜାଲିଆତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଦାୟୀ ଥିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ଯେ ଚାରା ରୋପଣ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ପରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟକ ଗଛ ସେଠାରେ ନ ଥିବାରୁ ଚାରାରୋପଣ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କରାଯାଇନଥିଲା ।

XXX XXX XXX"

3. ଉପରୋକ୍ତ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଗିରଫ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କରି, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ ଏ ବି ଏଲ୍ ଏ ପି ଏଲ୍ ସଂଖ୍ୟା 16694 ଏବଂ 16666 / 2021 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ 24.01.2022 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅଂଶଟି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା;

"………..........ତଦନୁସାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯିବା ସମୟରେ,

ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟତା ପାଇଁ ସମାନ ପରିମାଣର ଦୁଇଟି ବନ୍ଧକ ସହିତ 10,000/- ଟଙ୍କା (ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା)ର ଜାମିନ ବନ୍ଧକ ଦାଖଲ କରି ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ସହିତ ବର୍ଦ୍ଧିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଯେ ସେ ଲିଖିତ ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ପରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହେବେ ଏବଂ ସେ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ସହଯୋଗ କରିବେ ଏବଂ ଯେବେବି ଦରକାର, ସେବେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହେବେ ଏବଂ ସେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରମାଣ ସହିତ ହେରଫେର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ନାହିଁ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଲିଖିତ ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ପରେ ହାଜର ହେବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ତଦନ୍ତରେ ସହଯୋଗ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ଆଦେଶ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ସଂସ୍ଥା ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ।

XXX XXX XXX "

4. ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପି. ସି. ଅଧିନିୟମ, 1988ର 13(1)(C) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 13(2) ଏବଂ ଆଇ. ପି. ସି. ର ଧାରା 409/468/471/477(A)/120B ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦରେ "ଗିରଫ କରାଯାଇ ନାହିଁ" ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

5. ଅନୁଲଗ୍ନକ-2 ରେ ଏପରି ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପରେ, ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଅପରାଧକୁ ସଜ୍ଞାନକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଡାକରା ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀମାନେ 20.03.2023 ରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଜାମିନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

6. ବିଜ୍ଞ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି ଜାମିନ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନକ-5 ରେ 20.03.2023 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

7. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ମୁଣ୍ଡ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶଟି ସୁସ୍ପଷ୍ଟତଃ ବେଆଇନ ଅଟେ । ଏବଂ, ଏପରି କରିବାରେ ବିଜ୍ଞ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ସିଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 438 ର ଉପଧାରା 3କୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା, ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 438 (1) ଅଧୀନରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ଯୋଗ୍ୟ ପରବାନା ଜାରି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

8. ଏହା ତାଙ୍କର ଆହୁରି ଉପସ୍ଥାପନ ଯେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନଥିକୁ ବ୍ୟତିରେକ କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରିନଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପୁନର୍ବାର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାରେ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

9. ଅପରପକ୍ଷରେ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମହାରଣା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉପଲବ୍ଧ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରତିକାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଧାରା 482 ସିଆର୍.ପି.ସି. ଅଧୀନରେ ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ସି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ।

10. ଜାମିନ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମୟରେ, କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ **2022 (10) SCC 51**ରେ ବିବୃତ **ସତେନ୍ଦର କୁମାର ଆଣ୍ଟିଲ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ "ବର୍ଗ ଡି ଅପରାଧ (ଅର୍ଥନୈତିକ ଅପରାଧ) ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଉପରେ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଜାମିନ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।"

11. ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି;

> "...............ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଯେ ଯଦିଓ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଗିରଫ ହେବା ସମୟରେ, ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସହିତ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ, ସେମାନେ ଆଇ.ଓ.ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ କିମ୍ବା ତଦନ୍ତରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସହଯୋଗ କରିନଥିଲେ ...."

12. 05.04.2023 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆଇ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1054 / 2023ରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

13 . ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ଅନୁଯାୟୀ ହାଜତରେ ଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ, **ସୁଶୀଲା ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜ୍ୟ (ଏନସିଟି ଦିଲ୍ଲୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ AIR 2020 SC 831** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ଦୃଷ୍ଟିଗତଃ ବେଆଇନ ଅଟେ ଯେଉଁଥିରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଥରେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ ହେବା ପରେ, ତାହା ସାଧାରଣତଃ ବିଚାର ଶେଷ ହେବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିବ ।

14. ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ 2 ଥିଲା, "ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଡକାଯିବା ସମୟରେ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନର ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ଉଚିତ କି?" ପୃଷ୍ଠା-୪୨୨ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ-77) ରେ ଏବଂ ଏପରି ସନ୍ଦର୍ଭକୁ ଉତ୍ତର ଦେବା ସମୟରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ;

> "(2) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ଆଦେଶର ଅବଧି କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସାଧାରଣତଃ ସେହି ସମୟରେ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶେଷ ହୁଏ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡକାଯାଏ, କିମ୍ବା ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ବିଚାରର ଶେଷ ହେବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିପାରେ । ପୁନର୍ବାର, ଯଦି କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିମ୍ବା ବିଶିଷ୍ଟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ରହିଛି ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନ ଅବଧି ସୀମିତ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ତେବେ ଏହା କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ରହିଛି ।"

15. ଆରୋପିତ ଅସହଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏଠାରେ ଉପରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି । ଏଭଳି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଆଧାର ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇନାହିଁ ।

16. ଉପସ୍ଥାପିତ ଲିଖିତ ଟିପ୍ପଣୀରେ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମହାରଣା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ "ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନର ଲାଭ

ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିନଥାଏ କିମ୍ବା ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିନଥାଏ, ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ତାଙ୍କୁ (ଗିରଫ ନୁହେଁ) ଦର୍ଶାଇଥାଏ, ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ଏହି ମାମଲାରେ ତାଙ୍କ ଗିରଫ କିମ୍ବା ପ୍ରତିପ୍ରେରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଡକରା ଅନୁଯାୟୀ ହାଜର ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଜାମିନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରନ୍ତି, ତେବେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଯାଉ, ବରଂ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥିରିକୃତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସହିତ ଜାମିନ ବନ୍ଧକ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ହେବ ।

17. ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଆଭିମୁଖ୍ୟରୁ, ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସହଯୋଗ କରିନଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

18. **ସତେନ୍ଦର କୁମାର ଆଣ୍ଟିଲ** (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି, ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିନା ଏକ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ମୂଳ ପାପ କରିଥିଲେ । **(2003) 6 SCC 697**ରେ, ତା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 139 (ପୃଷ୍ଠା-771)ରେ ବିବୃତ **ଇସଲାମିକ ଏକାଡେମୀ ଅଫ୍ ଏଜୁକେସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାଜଣେ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ** ମାମଲାରେ ରାୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନର ସ୍ପଷ୍ଟତା ଥାଇ, ଏହା ଜଣା ପଡେ ଯେ, ରାୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ନୀତି ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ଏବଂ **(2001) 2 SCC 721** ବିବୃତ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଢେଙ୍କାନାଳ ମାଇନର ଇରିଗେସନ୍ ଡିଭିଜନ ବନାମ ଏନ. ସି. ବୁଧରାଜ ମାମଲାରେ ଏବଂ **(2002) 3 SCC 496**ରେ ବିବୃତ **ହରିୟାଣା ଆର୍ଥିକ ନିଗମ ବନାମ ଜଗଦମ୍ବା ତୈଳ ମିଲ୍ସ** ମାମଲାରେ ପୂର୍ବ ରାୟକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ।

19. ତୁରନ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭର ସୁବିଧା ପାଇଁ, **ଇସଲାମିକ ଏକାଡେମୀ ଅଫ୍ ଏଜୁକେସନ୍ *(ପୂର୍ବୋକ୍ତ)***ର ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 139 ଏବଂ 140 ଏଠାରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି;

> **"139.** ଏକ ରାୟ, ଏହା ତୁଚ୍ଛ ଯେ ଏହା ଏକ ବିଧାନ ଭାବରେ ପଠନ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏକ ରାୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଆଧାର ହେଉଛି ଏହାର ବିଚାର ଯାହା କେବଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପଢ଼ିବା ପରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ । ଏକ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତିର

ଆଧାର କିମ୍ବା ଯେଉଁ ନୀତି ଏବଂ କାରଣ ଉପରେ ଏହା ଆଧାରିତ, ତାହା ଶେଷରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିକାର କିମ୍ବା ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ।

140. ପଦ୍ମ ସୁନ୍ଦର ରାଓ ବନାମ ଟି.ଏନ୍. ରାଜ୍ୟରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ: (SCC ପୃଷ୍ଠା 540, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9)

"ହେରିଙ୍ଗଟନ୍ ବନାମ ବ୍ରିଟିଶ୍ ରେଳ ମଣ୍ଡଳ (ବ୍ରିଟିଶ୍ ରେଳ ମଣ୍ଡଳ ବନାମ ହେରିଙ୍ଗଟନ୍ ନାମରେ)ରେ ଲର୍ଡ ମୋରିସ୍ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଏକ ଭାଷଣ କିମ୍ବା ରାୟର ଶବ୍ଦାବଳୀକୁ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ଶବ୍ଦ ଭଳି ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ସର୍ବଦା ବିପଦ ରହିଥାଏ ଏବଂ ଏହା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ନ୍ୟାୟିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାର ତଥ୍ୟର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ କରାଯାଇଥାଏ । ପରିସ୍ଥିତିଗତ ନମନୀୟତା, ଗୋଟିଏ ଅତିରିକ୍ତ କିମ୍ବା ଭିନ୍ନ ତଥ୍ୟ ଦୁଇଟି ମାମଲାର ଉପସଂହାର ମଧ୍ୟରେ ବିରାଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।"

20. ଠିକ୍ କିମ୍ବା ଭୁଲ ଭାବରେ, ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ହେଉଛି ସିଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 439 ଅଧୀନରେ ଏବଂ ସିଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 482 ଅଧୀନରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଅଟେ ।

21. ତୁରନ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭର ସୁବିଧା ପାଇଁ ସିଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା 482 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି;

"482. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା । -

ଏହି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା, କିମ୍ବା କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାରକୁ ରୋକିବା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ନ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାକୁ ସୀମିତ କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଏହି ସଂହିତାରେ କିଛି ବି ବିବେଚନା କରାଯାଇ ନାହିଁ ।"

22. ଏହା ତୁଚ୍ଛତା ଯେ, ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତିକାର ସତ୍ତ୍ୱେ, ଧାରା 482 ସିଆର୍.ପି.ସି ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଗୁଚ୍ଛରେ,

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଯେତେବେଳେ ଆଦେଶର ଏକ ଭୁଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ପରିଧି ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଆଇନର ଅଣଦେଖାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନର ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣରେ ନିଆଯାଉଛି, ତେବେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ହେଉଛି ଯେ ସ୍ୱୟଂ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗରୁ ନିବାରଣ ନ କରୁ ।

23. ତେଣୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଅଟେ ।

24. ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି , ଏହି ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

25. ତେଣୁ, ବିଚାର ପାଇଁ ଉପୁଜୁଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ପଡିବ କି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିନମ୍ର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଆଇନ ଆଉ ଅମୀମାଂସିତ ହୋଇରହିନାହିଁ, ଯେପରି **(2014) 16 SCC 623**ରେ ବିବୃତ **ସନ୍ଦୀପ କୁମାର ବାଫନା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ** ମାମଲାରେ "ହେପାଜତ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଛି ।

26. ହେପାଜତ ଶବ୍ଦଟି ସିଆର.ପି.ସିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତଥାପି ଏପରି କୌଣସି ମିଥ୍ୟା ଆକ୍ଷେପ ନାହିଁ ଯେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଗଠନମୂଳକ ହେପାଜତରେ ଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, **ସନ୍ଦୀପ କୁମାର ବାଫନା *(ପୂର୍ବୋକ୍ତ)*** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ । ଯେଉଁଥିରେ, **(1994) 3 SCC 440**ରେ ବିବୃତ **ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ବନାମ ଦୀପକ ମହାଜନ** ମାମଲାରେ ଏବଂ **(1980) 2 SCC 559**ରେ ବିବୃତ **ନିରଞ୍ଜନ ସିଂ ବନାମ ପ୍ରଭାକର ରାଜାରାମ ଖରୋଟେ** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟକୁ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛନ୍ତି;

> "XXX XXX XXX
>
> 48. ତେଣୁ ଏହି ସଂହିତା କେବଳ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ, ବରଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା

ନିଜସ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଗିରଫ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସେହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ନେବା ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା ତାଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟିକ ହେପାଜତକୁ ନେବା ପାଇଁ ଏକ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଟେ । *ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଉପସ୍ଥିତି ହେବା କିମ୍ବା ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା ପରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟିକ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଏ* । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗିରଫଦାରୀରେ, ହେପାଜତ ରହିଛି କିନ୍ତୁ ଏହାର ବିପରୀତ କ୍ରମରେ ନୁହେଁ ଏବଂ ଉଭୟ ଶବ୍ଦ 'ହେପାଜତ' ଏବଂ 'ଗିରଫ' ସମାର୍ଥକ ଶବ୍ଦ ନୁହେଁ । ଯଦିଓ 'ହେପାଜତ' କେତେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଗିରଫ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ସବୁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନୁହେଁ । ଯଦି ଏହି ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦକୁ ସମାର୍ଥକ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ବରଂ ଅତି ଆଇନବାଦୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଯାହା ଯଦି ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏକ ବିସ୍ମୟଜନକ ଅସଙ୍ଗତି ସୃଷ୍ଟି କରିବ ଯାହା ଗୁରୁତର ପରିଣାମ ଆଣିବ ବୋଲି ରୋଶନ୍ ବିବି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ।

49. ଧାରା 439 ସିଆରପିସିର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ହେପାଜତରେ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବାବେଳେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କ୍ରିଷ୍ଣା ଆୟର, *ନିରଞ୍ଜନ ସିଂ ବନାମ ପ୍ରଭାକର ରାଜାରାମ ଖରୋଟେ* ରେ ବିଚାରପୀଠ ପାଇଁ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ: (SCC ପୃଷ୍ଠା 563, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9)

> '9. ସେ କେବଳ ସେତେବେଳେ ହେପାଜତରେ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ପୋଲିସ୍ ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରିବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ହେପାଜତକୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣରେ ନେବ । *ଯେତେବେଳେ ସେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେ ନ୍ୟାୟିକ*

ହେପାଜତରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ' "

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ ଦିଆଗଲା)

ଯଦି ଅନୁଚ୍ଛେଦ 48ର ତୃତୀୟ ବାକ୍ୟ ନିରଞ୍ଜନ ସିଂଙ୍କ ପ୍ରତି ଅସଙ୍ଗତ, ତେବେ ପୂର୍ବ ସମୟର ସମନ୍ୱୟ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ମତ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବଳବତ୍ତର ହେବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଏହି ଶୃଙ୍ଖଳା ନିରଞ୍ଜନ ସିଂହଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଆମକୁ ଦାବି ଏବଂ ବାଧ୍ୟ କରେ, ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ଦୋହରାଇଛୁ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପୋଲିସ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବା ମାତ୍ରେ ହେପାଜତରେ ରହିବେ ।

XXX XXX XXX "

(ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ ଦିଆଗଲା)

27. ତେଣୁ, **ସନ୍ଦୀପ କୁମାର ବାଫନା *(ପୂର୍ବୋକ୍ତ)*** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିକାରସମ୍ପନ୍ନ ରାୟର ମାନଦଣ୍ଡ ଉପରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥାଏ ଯେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଜାମିନ ଆଧାରରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଗଠନମୂଳକ ହେପାଜତରେ ଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଏବଂ ଯେହେତୁ ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଗଲା, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ବିଚାରର ସମାପ୍ତି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

28. ଏହି ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ଜାମିନର ଆଦେଶକୁ ଅନାଦର କରି ଯେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି ତାହା ସମାଧାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।

29. ଏହି ଦେଶର ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ଅଂଶବିଶେଷ ପଦାନୁକ୍ରମିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥାଏ । ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ, ଉପରିସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପଦାନୁକ୍ରମରେ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ, ନଚେତ୍ ନ୍ୟାୟିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ହୋଇଯିବ ।

29.A. ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, **(1963) 3 SCR 338 = (AIR 1962 SC 1893)**ରେ ବିବୃତ **ଇଷ୍ଟ ଇଣ୍ଡିଆ କମର୍ସିଆଲ କମ୍ପାନୀ କଲିକତା ବନାମ ସୀମା ଶୁଳ୍କ କଲେକ୍ଟର, କଲିକତା** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଏଠାରେ ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସୁବ୍ବା ରାଓ, ତାଙ୍କ ମହାମହିମ ଭାବରେ ସେତେବେଳେ ଥିବାବେଳେ, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ;

> "…………..ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଥିବା ଏକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଆଇନକୁ ଅଣଦେଖା କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏହାର ସିଧାସଳଖ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ ବୋଲି କହିବା ଅସଙ୍ଗତ ହେବ । ଯଦି ଏକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହା କରିପାରିବେ, ତେବେ ସମସ୍ତ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ଭାବରେ ଏହା କରିପାରିବେ, ଯେପରି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେହେତୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାବଧାନ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଆଇନକୁ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଥାଏ । ଏକ ଉପରିସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନର କ୍ଷମତାରେ ଏହା ନିହିତ ଯେ ଏହାର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନର ଅନୁପାଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ ହେବ । ଏପରି ଆଜ୍ଞାଧୀନତା ସେମାନଙ୍କର ସୁଗମ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁକୂଳ ହେବ; ନଚେତ୍ ଆଇନର ପ୍ରଶାସନରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଏବଂ ଆଇନର ସମ୍ମାନ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଭାବେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେବ ।…………"

29.B. **AIR 1972 SC 2466**ରେ ବିବୃତ **ଶ୍ରୀ ବରଦାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର ବନାମ ଶ୍ରୀ ଭୀମସେନ ଦୀକ୍ଷିତ** ମାମଲାରେ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ଏହାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନର ପଦାନୁକ୍ରମିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ସମୟରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି ମତ ରଖିଥିଲେ;

> "…………ଯେପରି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦେଶର ଅବଜ୍ଞା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପ୍ରାଧିକାରିତା ଏବଂ ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥାଏ, ସେହିପରି ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ପାଳନ ନକରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଚିନ୍ତିତ ଏବଂ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରାଧିକାରିତା ଏବଂ ସମ୍ମାନକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥାଏ । ପ୍ରକୃତରେ, ଯଦିଓ ପୂର୍ବ ଆଚରଣର ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲା ଏବଂ

ସୀମିତ ସଂଖ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିଘାତ ରହିଛି, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଚରଣର ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ ଏବଂ ଅଧିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟଗ୍ରସ୍ତ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି । ଏହା କଳନା କରାଯାଏ ଯେ ଏହା କେବଳ ସାଧାରଣତଃ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରାଧିକାରିତା ଏବଂ ସମ୍ମାନକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆଇନର ନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଘାତ କରିବା ଏବଂ ଆଇନର ପ୍ରଶାସନରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଏବଂ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।............"

30. ଏହା ଚିନ୍ତାଜନକ ଯେ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃତର୍ଜମା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଉପରେ ଆବେଦନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏବିଏଲଏପିଏଲ ରେ ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ନିଷ୍ଫଳ କରିଥିଲେ । ଏପରି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟପାଳିକାର ପଦାନୁକ୍ରମିକ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ସହିତ ସମାନ, ଯାହା ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନ ଉପରେ ଲୋକଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସର ଆଧାରଶିଳା ଅଟେ । ଏଭଳି ନ୍ୟାୟିକ ଦୁଃସାହସିକତା ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରସାରରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ନଚେତ୍ ନ୍ୟାୟିକ ପଦ୍ଧତି ଭୁଷୁଡି ପଡ଼ିବ ।

31. ତଦନୁସାରେ, ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ସିକୁ ପରିସମାପ୍ତ କରାଗଲା ।

(ଭି. ନରସିଂହ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ,
ତାରିଖ 18 ଡିସେମ୍ବର, 2023/ସନ୍ତୋଷୀ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ବୟାନଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ - ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସୋରେନ, ଏଏସ୍‌ଓ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ